

Seminář: Roubování ovocných stromů

Ing. Kristina Kadlecová
Ing. Zdeněk Buzek

Historie štěpování

Starověké Řecko - první zmínky 8. stol. před n.l.

přes Řím pak dále do Evropy (centry byly kláštery)

- Rozvoj štěpařství 15.-16. stol. n.l.

17. stol. Jiří Holík - první publikace o štěpování
(*“Štěpařství”*)

- vynalezl metodu kopulace a triangulace

od 18. stol. bylo dále šířeno a vylepšováno ve
velkých školkách po celé Evropě

V českých zemích: Matěj Rossler
(1754-1829)

- Ovocné školky a zahrady v
Jaroměři a v Poděbradech

Množení stromů

Generativní - ze semen

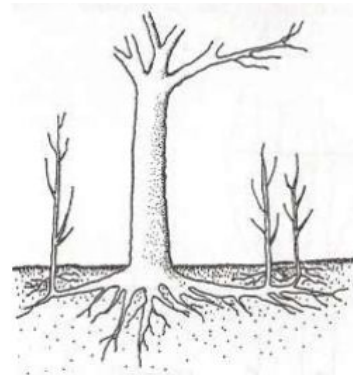
Výsledek - nový, originální, jedinec

Uplatnění - šlechtění nových odrůd, **podnože**:

- původní botanické druhy ovocných dřevin (*Malus sylvestris*, *Pyrus communis*, *Cydonia oblonga*, *Mespilus Germanica*, *Sorbus domestica*, *Prunus avium*, *Prunus cerasifera*, ...)
- **Odrůdy** (samosprašné): Jadernička moravská, Panenské České, broskvoně, ořešák, líska

Vegetativní

- Částmi rostlin

Výsledek - **identický jedinec**/klon

Uplatnění - **podnože, roubování**

- + množení keřů - řízkování, hřížení, dělení (oddenky, odkopky,...)
- roubování, očkování; podnože

Dříve - švestky (*Prunus domestica*) - dokopky

Množení stromů - GENERATIVNÍ

- Výsev uznaného osiva - speciální semenné stromy/sady - registrované
- Konformní rozmnožovací materiál (CAC)
- zamezení šíření patogenů
- zaručení kvality osiva

Stratifikace

- umělé odbourání inhibičních látek
- porušení obalu semena
- usnadnění klíčení

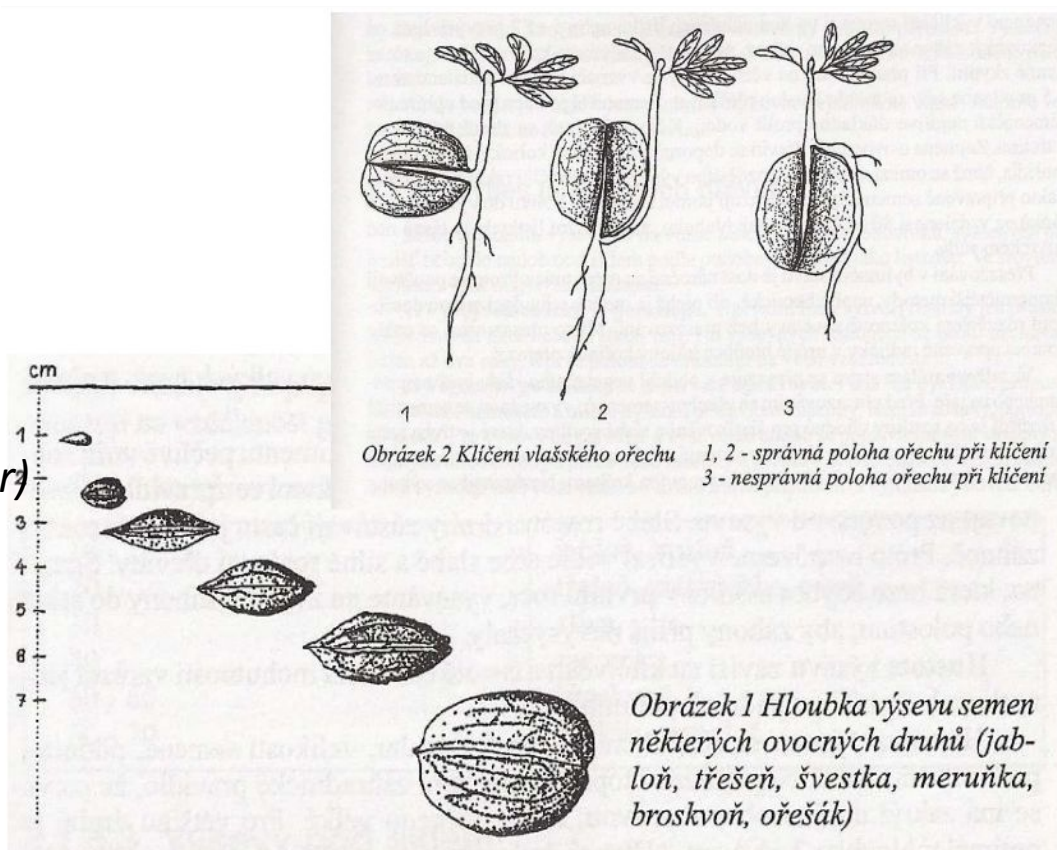

Množení stromů - GENERATIVNÍ

Hloubka výsevu: 3-4x velikost semena

- jabloňový semenáč (*malus sylvestica*) (odrůdy: Jadernička moravská, Antonovka, Panenské české)
- hrušňový semenáč (*pyrus pyraster*)
- třešeň ptačí (*prunus avium*)
- myrobalán (*prunus cerasifera*)

Termín: podzim x jaro

Množení stromů - VEGETATIVNÍ

Odkopky (možné pouze u švestky domácí - nebezpečí přenosu šarky)

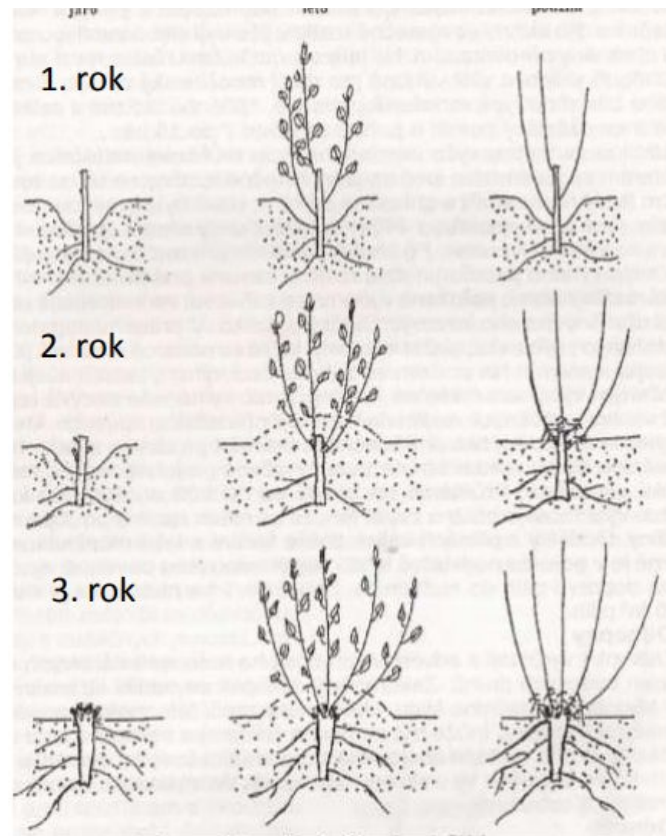
Kopčení/hrůbkování - typové podnože!

- jabloňové podnože (M9, MM106, M26, ad)
- kdouloně
- Colt, ptáčnice, Gizela
- slivoně

Keře: meruzalka, aronie, lísky...

Skřízeň: PO ZAKOŘENĚNÍ, mechanicky i ručně

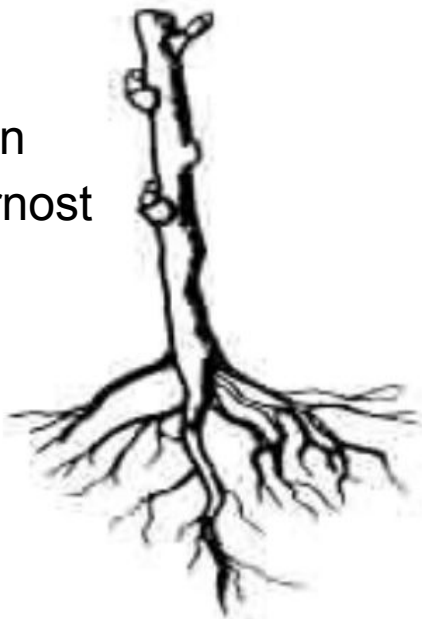
Životnost matečnice: 5-15 let

PODNOŽE ovocných stromů

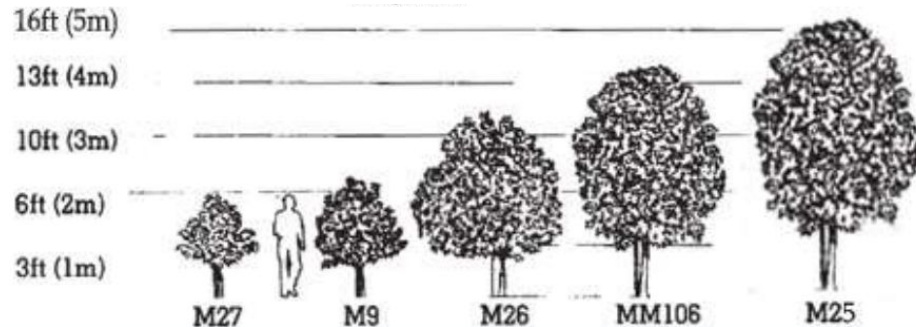
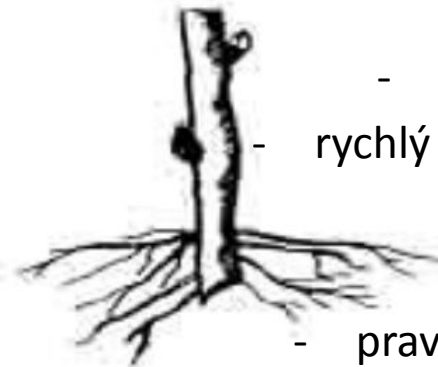
SEMENNÉ

- kůlový kořen
- suchovzdornost
- stabilita
- bujný růst
- odolnost
-

TYPOVÉ

- kořeny horizontálně
- rychlý nástup do plodnosti
- slabší růst
- citlivé na sucho
- pravidelný udržovací řez
-

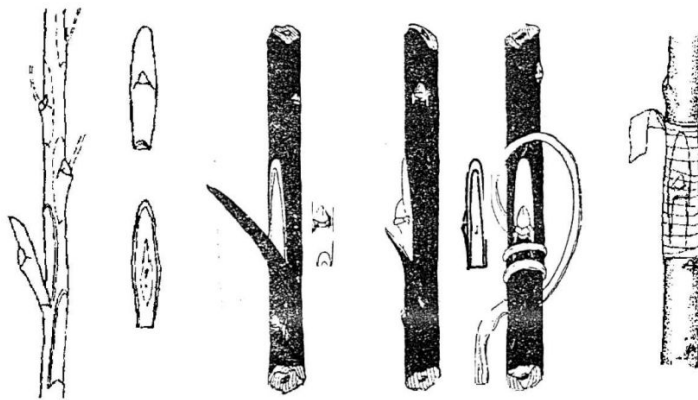
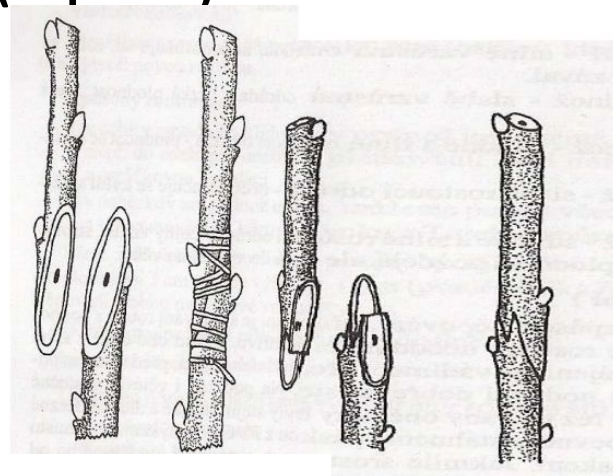

Roubování - VEGETATIVNÍ množení (nepřímé) ovocných odrůd

Nejpoužívanější metody:

Roubování - anglická kopulace,
plátování (sedélkování, do boku, za kůru, na
kozí nožku aj.)

Očkování (T-očkování, Chip budding)

Sběr roubů

Termín: prosinec - leden (hluboký zimní spánek, vegetační klid)

silné letorosty (0,5-1 cm)

z osluněné strany

nepoškozené

- DOBŘE OZNAČIT

uložení: do vlhkého písku do studeného sklepa (**stálá teplota 1-5 °C**) x na severní stranu domu do substrátu

nebo: do vlhké látky a igelitového sáčku do ledničky

Materiál

rouby + podnož

roubovací nůž

sadařské nůžky

roubovací páska

štěpařský vosk/balzám

cedulky na označení

Možnosti roubování x očkování (nejefektivnější)

Roubování “v ruce” - na nezakořeněnou podnož

- termín: leden-únor - jádroviny

Roubování venku - na zakořeněnou podnož

- únor-březen - peckoviny, rybíz (dřeviny s rychlým nástupem do vegetace)
- březen-květen - jádroviny (dřeviny s pomalejším nástupem do vegetace)

Očkování bdícím očkem

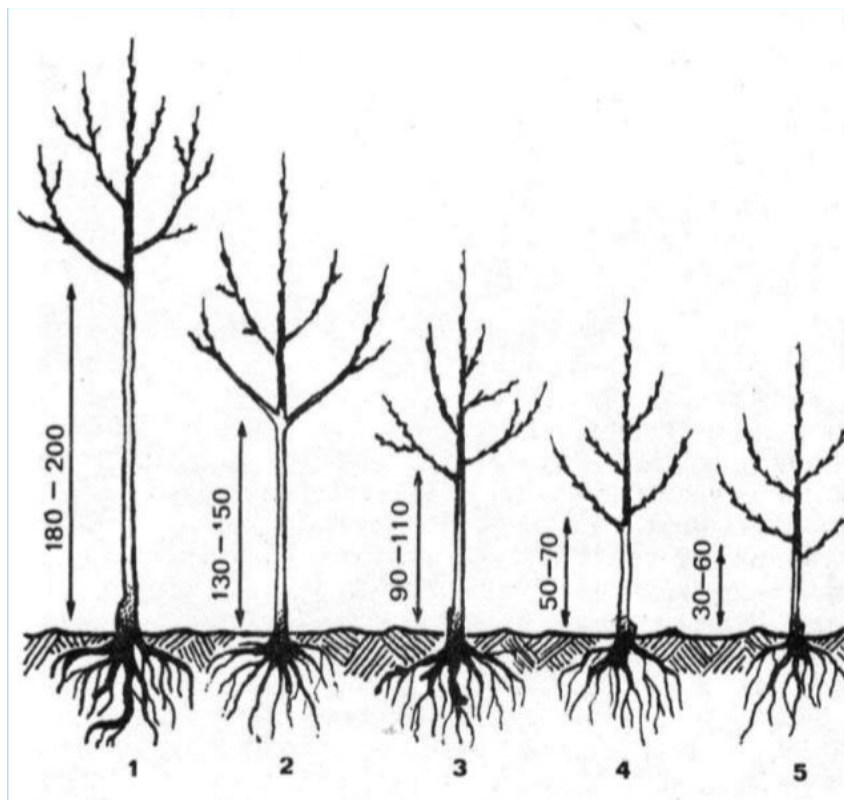
- červenec-srpen (peckoviny, jádroviny)
- využití letní mízy

Shrnutí jak na to:

1. (k)rok: výsev semen: září/říjen x březen
 - a. do řádku na husto
 - b. na stanoviště
2. (k)rok: semenáč - rozsazení: říjen
 - a. selekce
 - b. přesazení do řádků (15 cm)
3. (k)rok - růst
4. (k)rok - podnož o síle tužky
 - a. roubování (březen-květen)
 - b. očkování (červenec srpen)

Velikostní kategorie stromů

1 - vysokokmen (VK)

2 - polokmen (PK)

3 - čtvrtekmen (ČK)

4 - zákrsek (Z)

5 - vřeteno (V)

+ špičák/vysoký špičák

Ovocný vysokokmen

- SEMENNÁ PODNOŽ
- výška kmene 170 cm a více

MEZIŠTĚPENÍ - kmenotvorná odrůda
(antonovka, krvavka letní)

Využití: extenzivní výsadby (sady, aleje, solitery)

Školkování

Výsadba prostokořenného stromu

Užitečné odkazy

www.stareodrudy.org

www.vysokokmeny.cz

www.skolky-buril.cz

www.tradicniodrudy.cz

www.ovocnystrom.sk

www.ovocnevysadby.cz

www.potulnysadar.cz

Děkuji za pozornost!

